



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

## עתידו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית באילת

מוגש לוועדת המדע והטכנולוגיה

**כתיבה: רועי גולדשמידט**

אישור: הודיה קין, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

ט' בחשוון תשס"ח  
21 באוקטובר 2007

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

[www.knesset.gov.il/mmm](http://www.knesset.gov.il/mmm)

## תמצית

מסמך זה נכתב לקראת ישיבת ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת בנושא **המרכז הלאומי לחקלאות ימית באילת – המלצות ועדת המשנה לבחינת שיוכו (ועדת טייכר)**. המסמך מתמקד בסוגיית עתידו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית, שהוא חלק ממערך המו"פ הממשלתי-אזרחי.

במסמך מוצגים רקע כללי על פעילות המרכז הלאומי לחקלאות ימית, ממצאי דוח ועדת טייכר לבחינת שיוכו, תמונת מצב עדכנית באשר למצבו ולתקציבו ועמדותיהם של גורמים הנוגעים בדבר בעניינים אלה.

### להלן נקודות עיקריות העולות מהמסמך:

- המרכז הלאומי לחקלאות ימית (מלח"י), הממוקם בחופה הצפוני של אילת, הוא מכון מחקר העוסק בפיתוח טכנולוגיות לגידול של דגי ים ויצורים ימיים אחרים שיש להם ערך כלכלי. המרכז הוא חלק מהחברה הממשלתית "חקר ימים ואגמים לישראל" (חיא"ל), שהיא באחריותו של משרד התשתיות הלאומיות.
- הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים המליצה ביולי 2006 לאחד את מכוני המחקר שבאחריות משרד התשתיות הלאומיות לגוף חדש במתכונת של יחידת סמך ממשלתית, שייקרא המינהל למדעי האדמה והים. עם זאת, ועדת הבדיקה המליצה כי עתידו של מלח"י, אשר עד כה השתייך לחיא"ל, ייבחן בנפרד בוועדת משנה שתוקם לצורך העניין.
- ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת דנה בנושא בהרחבה בספטמבר 2006, והמליצה להמשיך לקיים את מלח"י "כמסגרת לאומית" ולעגן את מעמדו בהקדם האפשרי.
- בשנים האחרונות התמודדה חיא"ל, שמלח"י הוא חלק ממנה, עם קיצוץ מתמשך בתקציב ועם קשיים בהתקשרות עם הממשלה.
- ועדת המשנה לבחינת שיוכו של מלח"י, בראשות פרופ' מינה טייכר, המליצה ביולי 2007 על שיוכו של המרכז למינהל המחקר החקלאי – יחידת סמך של משרד החקלאות, תוך קליטתו כיחידה נפרדת במינהל והשאררתו באילת.
- בימים אלה עוסקים הגופים הנוגעים בדבר, ובהם משרד התשתיות הלאומיות ומשרד החקלאות, בבחינת השלכותיו של השינוי הארגוני המוצע.

### 1. חקר ימים ואגמים לישראל (חיא"ל) והמרכז הלאומי לחקלאות ימית (מלח"י)

החברה הממשלתית **חקר ימים ואגמים לישראל (חיא"ל)** היא חלק ממערך המו"פ הממשלתי שבאחריותו של משרד התשתיות הלאומיות, לצד המכון הגיאופיסי והמכון הגיאולוגי. יעדה העיקרי של חיא"ל הוא יצירת בסיס מדעי וטכנולוגי לניצול נכון של משאבי החופים, הים והמים של מדינת ישראל. החברה עוסקת במחקר ובפיתוח בשלושה תחומים – אוקיאנוגרפיה, לימנולוגיה (חקר אגמים ומקווי מים יבשתיים) וחקלאות ימית, באמצעות שלושה מכוני מחקר: המכון הלאומי לאוקיאנוגרפיה בחיפה; המעבדה לחקר הכינרת ע"ש יגאל אלון בטבתה שעל שפת הכינרת; המרכז הלאומי לחקלאות ימית באילת.

**המרכז הלאומי לחקלאות ימית (מלח"י)**, הממוקם בחוף הצפוני של אילת, הוא מכון מחקר העוסק בפיתוח טכנולוגיות לגידול של דגי ים ויצורים ימיים אחרים שיש להם ערך כלכלי. מחקרי מלח"י יוצרים תשתית לפיתוחו של ענף חקלאי חדשני בחקלאות הימית בישראל, שמנוצלים בו מי ים ומים מליחים, ולהקמתן של תעשיות ביוטכנולוגיות נלוות. במלח"י תשע קבוצות מחקר, אשר עוסקות במשולב בתהליך המורכב של "ביות" יצורים ימיים לצורך גידולם כמוצרים חקלאיים. תחומי המחקר העיקריים הם בקרת הרבייה של דגים; גידול דגיגים; השבחה גנטית של דגים; פיתוח מזונות לדגים ולדגיגים; זיהוי, מניעה וריפוי של מחלות דגים; פיתוח מערכות לגידול אינטנסיבי של דגים; פיתוח מערכות לגידול משולב של דגים, רכיכות ואצות.<sup>1</sup>

מלח"י מעסיק כ-47 עובדים בשנת 2007, 35 מהם במשרה מלאה. 11 מכלל העובדים הם בעלי תואר דוקטור. סך כל התקנים במרכז 43.4.<sup>2</sup>

**מכוני המחקר שבאחריות משרד התשתיות הלאומיות, ובהם חיא"ל (למעט מלח"י), מצויים בעיצומו של שינוי ארגוני, שמטרתו להפוך את כולם יחד ליחידת סמך של המשרד. עתידו של מלח"י עצמו נדון בנפרד ובהרחבה בוועדת המשנה לבחינת שיוכו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית, כפי שיוסבר להלן.**

## **2. הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים<sup>3</sup>**

בהחלטת ממשלה 1795 מט/12, מיום 13 באפריל 2004 החליטה ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה כי יש למנות ועדת בדיקה ומעקב בנוגע למצבם של מכוני המחקר הממשלתיים. בהחלטה נקבע כי ועדת הבדיקה תעמוד על מצבם של מכוני המחקר הממשלתיים ותבדוק את יכולתם לעמוד במטלות שנקבעו להם. נוסף על כך, הוטל על ועדת הבדיקה להגיש ליו"ר ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה דוח מסכם אחת לשנה.

**הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים**, בראשותה של פרופ' מינה טייכר – עד לאחרונה המדענית הראשית במשרד המדע, התרבות והספורט – התמקדה בשאלת תפקודם של מכוני המחקר הממשלתיים שבאחריות משרד התשתיות הלאומיות – המכון הגיאולוגי, המכון הגיאופיסי וחיא"ל (על שלושת המכונים שבו) – לנוכח הקשיים התקציביים והבעיות הארגוניות שלהם והחשש שייסגרו.

ביולי 2006 הגישה הוועדה את המלצותיה. הוועדה סיכמה כך את הבעיות העיקריות בחברות הממשלתיות המכון הגיאופיסי וחיא"ל (ובו מלח"י, הנוגע לענייננו): "ירידה חדה בהקצבות המדינה; אי-סדירות בהעברות תקציביות במהלך השנה; סדר עדיפויות לקוי בתפוקות (מתן עדיפות לטיפול בנושאים המניבים הכנסה כספית גרדא)". באשר לכלל מכוני המחקר הממשלתיים קבעה הוועדה כי אין בהם

<sup>1</sup> מתוך אתר האינטרנט של חקר ימים ואגמים לישראל:

<http://www.ocean.org.il/Heb/ResearchInstitutesAndInfrastructure/NationalCenterToSeaAgriculture.asp>

תאריך כניסה: 18 באוקטובר 2007.

<sup>2</sup> "הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים: המלצות ועדת המשנה לבחינת שיוכו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית", יולי 2007, עמ' 2.

<sup>3</sup> לדיון והרחבה בנושא ראו מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "בדיקת מצבם של מכוני המחקר הממשלתיים", רון תקוה, 12 בספטמבר 2006.

בקה ציבורית נאותה: "הליך המעקב המקצועי הקיים ברמת הפרויקט המחקרי אינו אחיד בין המכונים; יש ירידה משמעותית במספר החוקרים; תהליכי פרישה ואי-גיוס כוח-אדם חדש מביאים להזדקנות אוכלוסיית החוקרים, ובהמשך – לירידה ברמה המדעית".<sup>4</sup>

על בסיס ניתוח החלופות הארגוניות ועל סמך אפיון תפוקות המכונים הקיימים, המליצה ועדת הבדיקה **לאחד את המכונים לגוף חדש במתכונת של יחידת סמך ממשלתית**, שייקרא **מינהל למדעי האדמה והים**. עם זאת, ועדת הבדיקה המליצה כי עתידו של המרכז לחקלאות ימית (מלח"י), אשר עד כה השתייך לחיא"ל, ייבחן בנפרד על-ידי ועדת משנה שתוקם לצורך העניין.

בעקבות המלצותיה של הוועדה החליטה הממשלה ב-21 בספטמבר 2006, בהחלטה 537 (חכ/24), באמצעות ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, לפעול "**לארגון מחדש של מכוני המחקר הכפופים למשרד התשתיות הלאומיות תוך צמצום והתייעלות והקמת מינהל מחקר מאוחד**". עוד נקבע בהחלטה כי "**בהתאם להמלצות היועץ שמונה על-ידי ועדת טייכר, תופרד פעילות החקלאות הימית מהמכון המאוחד בשלב ראשון**".<sup>5</sup>

המלצותיה של הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים נדונו בהרחבה בוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת ב-27 בספטמבר 2006. ועדת המדע והטכנולוגיה אימצה את מסקנותיה של ועדת טייכר, והוסיפה: "**אחת, אנו ממליצים מאוד לשקול בחיוב הסכם תקציבי רב-שנתי כדי לאפשר תכנון לטווח ארוך של מחקרים ועמידה במשימות הלאומיות שמוטלות עליהם. שנית, הוועדה סבורה כי מלח"י חייבת להמשיך להתקיים כמסגרת לאומית, ומבקשת מוועדת טייכר לקבל בהקדם את ההמלצות באשר לעתיד הארגוני של מלח"י במסגרת היותו במסגרת לאומית. שלישית, אנו מבקשים דיווח מוועדת טייכר ומהמדען הראשי של משרד התשתיות על ההתקדמות בביצוע ההמלצות הן של ועדת טייכר והן של הקבינט הכלכלי-חברתי**".<sup>6</sup>

ביולי 2007 הוגשו המלצותיה של ועדת המשנה לבחינת שיוכו של מלח"י.

### 3. המלצותיה של ועדת המשנה לבחינת שיוכו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית<sup>7</sup>

ועדת המשנה לבחינת שיוכו של מלח"י, בראשות פרופ' מינה טייכר, שהחברים בה היו רובם ככולם חוקרים בכירים באקדמיה ובמשרדי הממשלה, בחנה את הסוגיה שלפתחה וקיימה 11 ישיבות בנושא. הוועדה בחנה את תחום החקלאות הימית בעולם ובישראל בהיבטים המדעיים, הכלכליים והארגוניים שלו, והגישה את המלצותיה. להלן עיקרי ההמלצות:

**בניגוד לטענות שיש להפריט את מלח"י, הוועדה מצביעה על הצורך בהמשך ההתערבות הממשלתית בתחומי פעילותו של מלח"י. הוועדה מנמקת צורך זה בארבעה נימוקים מרכזיים:**

- מו"פ בתחום החקלאות הימית הוא מוצר ציבורי ומטלה שלטונית

<sup>4</sup> "מצבם של מכוני המחקר הממשלתיים במשרד התשתיות הלאומית", דוח שנתי של ועדת הבדיקה והמעקב למכוני המחקר הממשלתיים, מוגש לוועדת השרים למדע וטכנולוגיה, 30 באפריל 2006.

<sup>5</sup> החלטת ממשלה 534 (חכ/24), מיום 27 בספטמבר 2006, באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה: <http://www.pmo.gov.il/PMO/Archive/Decisions/2006/09/des537.htm>, תאריך כניסה: 21 באוקטובר 2007.

<sup>6</sup> פרוטוקול מס' 24 מיישיבת ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת, 27 בספטמבר 2006.

<sup>7</sup> "הוועדה לבדיקה, מעקב וחיזוק של מכוני המחקר הממשלתיים: המלצות ועדת המשנה לבחינת שיוכו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית", יולי 2007.

במסגרת המו"פ הממשלתי נעשות פעילויות של מו"פ יישומי שהוגדרו כמשימות לאומיות שאי-אפשר לעשותן אלא במסגרת ממלכתית או ממשלתית. תחום החקלאות הימית תואם הגדרות אלה בשל חשיבותו והיותו צורך כללי ובשל העדר השקעות מספיקות בתחום זה מן המגזר הפרטי (בשל הקושי לשמור על הקניין הרוחני, העלויות הגבוהות של הפרויקטים והזמן הרב שחולף עד לסיום הפיתוח).

נוסף על כך, על-פי הוועדה, בכל המדינות המפותחות יש לממשלה מעורבות מלאה במו"פ החקלאות הימית.

#### • הצורך במו"פ בכל השלבים בתחום החקלאות הימית

למרות הקונוטציה הלו-טקית של תחום החקלאות, הרי שבחקלאות – ובפרט בחקלאות הימית, שהיא תחום חדש – יש צורך במחקר ובפיתוח קבועים ורציפים, לצורך פיתוחים עתידיים ולצורך שיפורן של טכנולוגיות קיימות. בתחום החקלאות הימית יש אתגרי פיתוח רבים ומגוונים: גידולים בים הפתוח, גידולים בברכות ביבשה, התאמה ופיתוח של מיני חי ימי חדשים, התמודדות עם משאבי מים מוגבלים, בחינת השפעות סביבתיות ועוד.

#### • חשיבותם של מוצרי חקלאות ימית והביקוש הגובר להם

הביקוש למוצרי חקלאות ימית גדל באופן עקיב בשל ההכרה בערכו התזונתי ולנוכח התפתחותם של שווקים חדשים במזרח הרחוק, שכוח הקנייה שלהם גדל והולך. לעומת זאת, היצע הדגה ובעלי החיים הימיים בטבע, בייחוד באזורנו, מצטמצם. נוסף על כך, עקב המחסור במים מתוקים מתחדד הצורך בחקלאות ימית של מים מלוחים בברכות או בעומק הים.

#### • הישגי המרכז לחקלאות ימית באילת

על-פי הוועדה חוקרי מלח"י הגיעו להישגים ראויים לציון הן בתחומי המחקר הטהור והן בתחומי המחקר היישומי. הישגים אלו באים לידי ביטוי בהיקף ובאיכות של פרסומי החוקרים, וכן במענקים תחרותיים שמלחי זוכה בהם.

עקב ממצאי הוועדה כי על מלח"י להמשיך לפעול כגוף מו"פ ממשלתי, נבחן בדוח ההמלצות שלה מצבו של המו"פ בתחום החקלאות הימית במדינות בעולם, בכל הנוגע לשיוך המקצועי, לגופים המתקצבים ולהיקף התקציב.

בהיבט של השיוך המקצועי, הדוח קובע כי "בהרבה מן הארצות הנסקרות מחקר החקלאות הימית מתלווה למחקר האוקיאנוגרפי. הקשר בין שני התחומים מודגש, לא אחת, כחיבור הכרחי לניצול מושכל, יעיל ובן-קיימא של משאבי הים". עם זאת, הדוח מציין כי יש מדינות שבהן התחומים נפרדים.

מבחינת הגופים המתקצבים, בדוח מוצגים שלושה מודלים הקיימים בעולם: פעילות במכוני מחקר ממשלתיים; הפעלה באמצעות מענקי מחקר; שילוב שתי הגישות הללו.

**הוועדה מציינת כי במדינות שנסקרו בולטים התקציבים הרבים המוקצים לתחום זה והגידול העקיב בהם בכל שנה, וכן הרענון והתוספת של כוח-האדם וחיזוש התשתיות.**

הדוח ממשיך בבחינת חמש החלופות לשיוכו הארגוני של מלח"י:

1. השארתו כחברה ממשלתית עצמאית;

2. שילובו במסגרת אוניברסיטאית ;
3. הסבתו ליחידת סמך עצמאית ;
4. צירופו למינהל המחקר למדעי האדמה והים (המצוי בהקמה, בהתאם להמלצות דוח ועדת טייכר);
5. צירופו למינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות.

לאחר שהוצגו היתרונות והחסרונות שבחלופות המוצעות, קיימו חברי הוועדה הצבעה והחליטו להמליץ על צירופו של מלח"י ליחידת הסמך של משרד החקלאות – מינהל המחקר החקלאי ("מכון וולקני"), תוך קליטתו כיחידה נפרדת והשארתו באילת.

הוועדה המליצה על חלופה זו הן בשל הקשיים שמצאה בחלופות האחרות והן בשל היתרונות שראתה בחלופה זו, בין היתר:

- התאמה "למטלות השלטוניות" של מינהל המחקר החקלאי, האמון על מו"פ בתחומי החקלאות וייצור המזון ;
- יכולתו של מינהל המחקר החקלאי להקצות תקציבים למו"פ חקלאות ימית מתוך ראיית מכלול המו"פ החקלאי ;
- פוטנציאל לשיתוף פעולה רב בין הגופים. כיום פוטנציאל זה איננו מתממש באופן מיטבי, אף שיש זיקה מהותית בין עולמות התוכן שלהם ;
- נוהלי העבודה ומנגנוני הסיוע והתמיכה ברשות מינהל המחקר החקלאי ובמשרד החקלאות.

### 3.1. משמעות המעבר של חיא"ל מחברה ממשלתית ליחידת סמך<sup>8</sup>

כאמור, חיא"ל תתפצל בין יחידת סמך חדשה שתוקם במשרד התשתיות ותיקרא המינהל למדעי הים והאדמה (במסגרת זו יפעלו מכוני המחקר בתחומי האוקיאנוגרפיה והלימנולוגיה), לבין יחידת סמך במשרד החקלאות, מינהל המחקר החקלאי (שהמרכז לחקלאות ימית יעבור אליה). יש מקום לעמוד בקצרה על משמעותו הארגונית של שינוי כזה ועל העילות לנקיטתו.

חברה ממשלתית היא ישות משפטית נפרדת, היא אמורה לקיים את עצמה מבחינה כלכלית ואף להציג רווחים. עילת הקיום שלה, למעט במקרים חריגים, היא עצם יכולתה לפעול לפי שיקולים עסקיים. אומנם עצם המעורבות הממשלתית בה מצביע על אינטרס מסוים של המדינה, אך בשל הקיום שלה כחברה יש לה מערכת שיקולים נרחבת, אשר איננה מותווית על-ידי המדינה באופן בלעדי. מכאן כי השליטה של המדינה בחברה ממשלתית קטנה משליטתה ביחידת סמך, הכפופה ישירות למשרד

<sup>8</sup> ד"ר יוסי ברטוב, המדען הראשי, משרד התשתיות הלאומיות, שיחת טלפון, 21 באוקטובר 2007. יעקב גזית, כלכלן, רשות החברות הממשלתיות, שיחת טלפון, 21 באוקטובר 2007. עו"ד סיגל קוגוט, יועצת משפטית, ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת, שיחת טלפון, 21 באוקטובר 2007.

ממשלתי. מיחידת סמך אין ציפייה שתציג רווחים, ולכן היא יכולה להתמקד בפעילות שלשמה היא מיועדת ללא חשש בנוגע ליכולתה לשרוד (ועם זאת, מעמדה זה אינו מונע ממנה להפיק תוצרים יישומיים).

יש לציין כי לחברה, ובכלל זה חברה ממשלתית, יש עלויות גבוהות, שהן פועל יוצא של הצורך ביועצים, רואי חשבון, דירקטוריון וכדומה.

למעשה יש שלושה מדדים בסיסיים להכרעה בין חברה ממשלתית ליחידת סמך: עד כמה השירות בסיסי, האם הגוף יכול להתקיים בשוק החופשי ללא התערבות ממשלתית וכיצד ניתן לנהל אותו באופן אפקטיבי יותר. במקרה דנן, לנוכח קשיי הקיום של חיא"ל כחברה ממשלתית עסקית והקושי להעביר אליה תקציבי מדינה תוך שמירה על כללי מינהל תקין – ועם זאת, לאור ההכרה בחשיבות פעולותיה למדינה – הגיעה ועדת טייכר למסקנה כי פיצולה בין שתי יחידות סמך ייתן מענה הולם על הקשיים הנוכחיים בפעילותה.

#### 4. מצבו של המרכז הלאומי לחקלאות ימית<sup>9</sup>

לדברי פרופ' ברק חרות, מנכ"ל חיא"ל, שתי בעיות עיקריות מפריעות לפעילותה של חיא"ל, שמלח"י הוא חלק ממנה: הקיצוץ המתמשך בתקציב ואופן ההתקשרות עם הממשלה, אשר מקשה את מימוש התקציב.

לדבריו, עקב מחלוקת בין אנשי חיא"ל ללשכת החשב הכללי באוצר, נוצרו קשיים בהעברת התקציבים לחיא"ל וביכולתה לספק שירותים למדינה ללא מכרז. כיוון שחיא"ל מתוקצבת מסעיף "קניות ושירותים", לא ניתן היה לשלם באמצעותה את משכורות החוקרים באופן מלא (אלא היא שילמה רק את החלק בפעילותם שהוזמן על-ידי המדינה). אופי תקצוב זה גם הקשה את קבלתם של מענקים מן הגופים הבין-לאומיים הדורשים לתקצב רק פעילות מחקרית ישירה ולא שכר של חוקרים. יש לציין שכ-50% מתקציבי חיא"ל הם מענקי קרנות מחקר תחרותיות שהחברה זכתה בהם.

ביחס לתקציב 2007 ציין פרופ' חרות כי חיא"ל טרם קיבלה חלק מתקציב השנה הנוכחית, והיא מצויה בחוסר תקציבי של 1.5 מיליון ש"ח, אשר אמורים לשמש, בין השאר, לתשלום משכורות לעובדים בחודש דצמבר הקרוב.

**פרופ' חרות ציין כי למרות המחלוקת שהיו לחוקרי חיא"ל, ובהם אנשי מלח"י, עם כותבי הדוח בנוגע לשיוך הארגוני של מלח"י ולהפרדתו משני המכונים האחרים, בשלב זה העניין החשוב הוא שחיא"ל לא תפורק בטרם תתקבל החלטת ממשלה המעגנת את מעמדם של כל הגופים שפועלים תחתיה ומתווה את מאפייני הארגון מחדש שלהם.**

לדברי ד"ר אריאל דיאמנט, מנהל מלח"י, בהעדר מסגרת תקציבית ובאין עתיד ברור למלח"י, העובדים חשים חוסר יציבות, הפוגעת ביכולתם לעבוד ועשויה לגרום להם לחפש את עתידם במקומות עבודה

<sup>9</sup> פרופ' ברק חרות, מנכ"ל חקר ימים ואגמים לישראל, שיחת טלפון, 21 באוקטובר 2007. ד"ר אריאל דיאמנט, מנהל המרכז הלאומי לחקלאות ימית, שיחת טלפון, 18 באוקטובר 2007.

אחרים. נוסף על כך, לדבריו יש להצעיר את צוות החוקרים ולחדש את התשתיות הפיזיות למחקר מתקדם מן הסוג המתקיים במרכז.

#### 4.1. תקציבי המרכז הלאומי לחקלאות ימית<sup>10</sup>

הטבלה להלן מציגה את תקציבי מלח"י בשנים 2003–2007 (באלפי ש"ח). יש לציין כי הנתונים מבטאים רק את תקציבי המדינה, ומענקי המחקר, התמלוגים וכספי התרומות של מלח"י אינם כלולים בהם. כפי שניתן לראות, בשנים אלה חל צמצום מתמשך של בסיס התקציב המוקצה לתחום החקלאות הימית.

| 2008  | 2007  | 2006  | 2005  | 2004  | 2003  |               |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|---------------|
| 2,553 | 3,300 | 4,335 | 4,844 | 6,131 | 8,219 | בסיס התקציב   |
|       | 147   | 140   |       | 368   | 1,028 | הפחתה         |
|       |       | 792   |       |       |       | עודפים        |
|       | 4,181 | 2,792 | 850   |       |       | תוספת תקציבית |
|       |       | 810   | 2,117 |       |       | תוספות אחרות  |
| -     | 7,334 | 8,589 | 7,811 | 5,763 | 7,191 | סה"כ          |

#### 5. עמדות הגופים הנוגעים בדבר<sup>11</sup>

##### 5.1. משרד התשתיות הלאומיות

לדברי ד"ר יוסי ברטוב, המדען הראשי במשרד התשתיות הלאומיות, השר אימץ את מסקנות ועדת טייכר בדבר העברת פעילות המו"פ של מלח"י למינהל המחקר החקלאי.

באשר לאיחוד מכוני המחקר שבאחריות המשרד, בימים אלה יש במשרד ארגון מחדש של מערך המחקר, שבמסגרתו מועברת הפעילות המחקרית של חיא"ל ושל המכון הגיאופיסי לישראל ליחידת סמך ממשלתית – מינהל המחקר למדעי האדמה והים במשרד החקלאות. המהלכים הללו מתבצעים בשיתוף פעולה מלא עם משרד האוצר, רשות החברות הממשלתיות, נציבות שירות המדינה, המכון הגיאולוגי והחברות עצמן. הליך זה צפוי להסתיים בקרוב.

##### 5.2. משרד החקלאות<sup>12</sup>

<sup>10</sup> משה בוצר, רפרנט תשתיות, אגף התקציבים במשרד האוצר, נתקבל באמצעות דואר אלקטרוני, 21 באוקטובר 2007.

<sup>11</sup> ד"ר יוסי ברטוב, המדען הראשי, משרד התשתיות הלאומיות, נתקבל באמצעות דואר אלקטרוני, 18 באוקטובר 2007.

<sup>12</sup> מר הרצל אבידור, יועץ כלכלי למנכ"ל, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מכתב, 21 באוקטובר 2007.



לדברי מר הרצל אבידור, יועץ כלכלי למנכ"ל משרד החקלאות, באופן עקרוני המשרד מקבל את המלצות ועדת טייכר להעברת מלח"י לאחריותו. אנשי מינהל המחקר החקלאי והנציגים של משרד החקלאות הקימו צוותי עבודה לבחינה מדוקדקת של משמעות השינוי הארגוני הנדרש. צוותים אלה צפויים לסיים את עבודתם בסוף חודש נובמבר ולהגיש את ממצאיהם להנהלת משרד החקלאות.

לדבריו, יש להקצות תקציב מיוחד לשיפור התשתיות של מלח"י, כפי שממליץ דוח טייכר, וכן לקבוע תקציבים מיוחדים לשם העברתו לאחריות משרד החקלאות.